

vaidlustuskomisjoni juhataja
ANGELIKA TIMUSK
Riigihangete vaidlustuskomisjon
vako@fin.ee

Meie 12.04.2024 nr 5-7/24-36-11

Täiendav seisukoht

Austatud vaidlustuskomisjoni juhataja ANGELIKA TIMUSK

Käesolevaga avaldab hankija oma täiendava seisukoha „Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmise ja rentimine raamlepinguga“ (viitenumber 263728), osa 3 (sülearvuti klass 2 soetus) hankevaidlustuse osas.

1. Hankevaidlustuse menetluse käigus on vaidlustaja püüdnud iga hinna eest näidata hankija tegevust kolmanda isiku pakkumuse hindamisel puudulikuna. Selle tarvis on vaidlustaja asunud manipuleerima enda käsutuses olevate kinnituskirjadega ehkki talle on teada, et ettevõtte on rutakalt antud eksitava sisuga kinnituskirjad (nt Eesti klaviatuuri puudumise kohta) tagasi võtnud. Hankija leiab, et vaidlustaja selline tegevus on pahatahtlik.
  2. Kogu vaidlustusmenetluse käigus pole vaidlustajal olnud soovi mõista hankija selgitusi. Hankija on püüdnud selgitada ning jääb nende seisukohtade juurde (täielikult avaldatud esialgses seisukohas):
    - 2.1. **Eesti klaviatuur.** Hankija on hinnanud kolmanda isiku pakkumust ning leiab, et pakutud klaviatuur tuleb hinnata nõutud Eesti klaviatuuriks.

Asjaolu, et klahvidel on täiendavaid märke, ei muuda seda vaidlustaja sõnade kohaselt „ hübriidklaviatuuriks“. Hankija leiab, et vaidlustaja poolt menetlusse toodud väide hübriidklaviatuur on ekslik ja eksitav. Ehkki hankija ei lähtunud standarditest, millele vaidlustaja on viidanud, tuleb mõista, et vaidlustaja väide hübriidklaviatuurist just tema enda viidatud standardite tõttu ei pea paika. Vaidlustaja viidatud hübriidklaviatuuri ei eksisteeri. Standardite kohaselt on kas Eesti klaviatuur või Rootsi klaviatuur vms. Kui ühel klaviatuuril esinevad mitme klaviatuuri tunnused, siis tuleb mõistlikult hinnata, et tegemist ongi nii Eesti kui ka Rootsi asetusega klaviatuuridega. Ka standardites öeldakse üheselt, et Eesti klaviatuuri aluseks on algselt võetud Soome ja Rootsi klaviatuur ning kahe klaviatuuri erinevus on üksnes viie klahvi osas.¹ Kolmanda isiku pakutud seadmel ei ole erinevust ka viie klahvi osas, kuivõrd need sisaldavad kahe standardi märke.

Viimase väite käsitlemise juures tuleb siiski rõhutada, et hankija ei saanud ega tohtinud hindamisotsust tehes lähtuda standarditest. Standardi rakendatavusele on hanke(vaidlustus)menetluse jooksul viidanud üksnes vaidlustaja, tõlgendades hankija seatud tingimusi ebaõigesti.

Samuti on hankija esialgses seisukohas edastatud fotodelt tuvastatav klaviatuuri altvalgustus kõikide klahvide puhul ning ilma silmale märgatava erinevusega. Ka selles osas on vaidlustaja püüdnud ära arvata esiteks kolmanda isiku pakkumust ning teiseks hankija hindamisotsuse vigu, püüdes luua illusiooni asjaoludest, mida tegelikkuses kolmanda isiku pakkumuse puhul ei esine.
    - 2.2. **USB-saatja väljaulatus arvuti korpusest.** Hankija on hinnanud kolmanda isiku pakkumust ning leiab, et tal puudub alus pidada kolmanda isiku pakutud seadme USB-saatja väljaulatust arvuti korpusest mittevastavaks.
- Vaidlustaja on vaidlustusmenetluse algusest püüdnud väita, et mitte kuidagi pole võimalik, et kolmanda isiku pakutud seadme puhul vastaks USB-saatja väljaulatus arvuti korpusest kriteeriumile maksimaalselt 0,7 cm.
- Asjaolu on hankija poolt hinnatud vastavaks lähtuvalt tootja esindaja allkirjastatud kinnitusest. Hankija ei sätestanud hankemenetluses alust mõõtmisteks ning mõõtmisi pakkumuste hindamisel ja seadmete

¹ <https://www.eki.ee/itstandard/2000/klaviatuur.shtml>

testimisel läbi ei viidud. Samuti ei äratanud kolmanda isiku poolt pakutava seadme USB-saatja väljaaulatus seadme korpusest hankijas kahtlusi, et see ei pruugi vastata sätestatud kriteeriumile.

Vaidlustusmenetluse (osa 2 istungi eel) otsustas hankija mõõta kolmanda isiku pakutud seadme USB-saatja väljaaulatuvat osa. Mõõtmistulemus on käesolevale seisukohale lisatud (Foto 4 Hankija mõõtmistulemus).

Vaidlustaja väited mõõtmistulemustest on eksitavad, kuivõrd hankija ja kolmas isik ega ka vaidlustuskomisjon ei saa veenduda, et tegemist oleks kolmanda isiku poolt pakutud ning testimisele esitatud demoseadmega. Arvesse võttes vaidlustaja pahatahtlikke püüdlusi andmetega manipuleerida, ei saa hankija olla veendunud, et vaidlustaja ei jäta ka siinkohal asjassepuutuvaid faktilisi asjaolusid lisamata.

Eelkõige jääb hankija oma esialgses seisukohas esitatu juurde (isegi kui jaatada mõõtmistulemusi) on hankija kehtestatud täpsusklass kümnendiku täpsusega, mitte sajandiku täpsusega. Seega kõik näitajad kuni 0,79(9)² cm tuleb hinnata vastavaks. Hankijat heidutab mõttekäik, mille kohaselt hankija võib küll kehtestada tingimused, aga seda tingimust laiendatakse meelevaldselt. Võib küsida, kas juhul kui hankija mis iganes järgmises hankes on tingimus täpsusega 0,799 ühikut või 0,7999999 ühikut, võib tekkida vaidlus järgmise taseme täpsusklassi üle (s.t mittevastavus vastavalt 0,7995 või 0,79999995 korral).

Eelnevast tulenevalt leiab, et kolmanda isiku pakkumus on hankija poolt ka selles osas õigesti vastavaks tunnistatud.

- 2.3. **Ekraani heledustugevus.** Hankija on hinnanud kolmanda isiku pakkumust ning leiab, et pakutud seadme ekraani heledustugevus tuleb hinnata vastavaks.

Ka ekraani heledustugevuse puhul on vaidlustaja esitanud mõõtmistulemused, mis ei ole saavutatud läbi kolmanda isiku poolt hankemenetluses testimiseks toodud seadme mõõtmise.

Hankija leiab endiselt, et kuna alusdokumendid nägid ette kontrolli üksnes esitatud tõendite alusel, ei olnud ega ole hankijal võimalik läbi viia kolmanda isiku toodud seadme ekraani heledustugevuse mõõtmist.

Hankija lisab, et isegi vaidlustaja poolt läbi viidud mõõtmistulemuste jaatamise korral jääb keskmiseks mõõdetud tulemuseks vähemalt 915 nitti, mis punktide seisu hankemenetluses ei mõjutaks.

Seega on hankija kolmanda isiku pakkumuse vastavust hinnanud õigesti.

- 2.4. **Aku mahutavus.** Hankija on hinnanud kolmanda isiku pakkumust ning leiab, et pakutud seadme aku mahutavus tuleb hinnata vastavaks.

Hankijal puudub alus kahelda tootja kinnituses aku mahutavuse kohta ning vaidlustaja ei ole lisanud menetlusele ka asjakohast tõendusmaterjali millele vastu vaielda. Hankija on kontrolli teostamisel lähtunud alusdokumentides sätestatust, seega tuvastanud vastavuse õigesti.

Hankija viitab, et kolmas isik oma 8. aprilli 2024.a täiendavas seisukohas on viidanud asjakohaselt samalaadsele välistusele ka teiste seadmete puhul. Aku mahutavuse varieerumine on tehniliselt niivõrd kompleksne nähtus, et kõik akude tootjad on sunnitud võimalike õigusvaidluste vältimiseks lisama oma testimise tulemusele klausli aku mahutavuse varieerumise kohta.

- 2.5. **Pakkuja usaldamine.** Hankija mõistab nii vaidlustaja kui ka kolmanda isiku ärilisi huve, kuid leiab, et käesolevas vaidlustuses püütakse avada dimensioon, mille tagajärgi osapooled valmis taluma ei ole. Kogu vaidlustusmenetluse jooksul heidetakse hankijale ette pakkuja (seekord kolmanda isiku) usaldamist. Hankija leiab, et pakkuja usaldamine (ja pakkuja usaldusväärsus) on hankemenetluse üks olulisemaid elemente. Olukorras, kus hankijad peavad kahtlema kõiges, mida pakkujad deklareerivad ning dokumentaalselt tõendavad, jääb hankijale tõepoolest üle nõuda kas pakkujatel endilt kõige osas kinnitusi ja tõendeid või tellida ise ekspertiise. Selliselt muutub riigi jaoks (aga ka pakkujate jaoks juhul kui hankija nõuab nt sertifitseeritud mõõtmistulemusi hankemenetluse käigus, aga pakkumine ei osutu vastavaks või edukaks) hankimine äärmiselt ebasoodsaks. Tõenäoliselt vähendaks selline tegevus üldise ettevõtjate huve hankemenetluses osaleda ning sellisel juhul pole ka riigihangete aluspõhimõtete kohane konkurents tagatud.

Eelnevast tulenevalt palub hankija vaidlustuskomisjonil jätta rahuldamata vaidlustusega esitatud mõtteline taotlus hankija poolt mitte usaldada pakkujaid ning kinnitada seeläbi hankijale, et pakkujate usaldamine hankemenetluses on lubatav.

3. **Kokkuvõtvalt** leiab hankija, et vaidlustus tuleb jätta rahuldamata ning vaidlustaja menetluskulud tuleb jätta tema enda kanda.

- 3.1. **Alternatiivselt**, vaidlustuse rahuldamise ning hankija otsuste kehtetuks tunnistamise korral palub hankija vaidlustuskomisjonil hinnata vaidlustaja menetluskulude mahtu objektiivselt ning neid olulisel

---

² (9)- lõpmatus

määral vähendada, kuivõrd vaidlustaja on vaidlustusmenetluse käigus esitanud korduvalt samu tõendeid ning oma seisukohti venitanud üksnes enda eelmiste seisukohtade kopeerimise arvelt lisades üksikuid uusi väiteid. Sellise tegevusega on vaidlustaja koormanud nii vaidlustuskomisjoni kui ka teisi menetlusosalisi jättes mulje mahukast menetlusest ning suurest tehtud tööst. Hankija hinnangul on vaidlustaja 08.04.2024.a 16-leheküljelises seisukohas üksnes 4 punkti, mida vaidlustaja pole sellises sõnastuses varasemalt menetluses avaldatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Fredy Bogomolov
jurist

Lisad: Foto 4 Hankija mõõtmistulemus

Lisaadressaadid: ATEA AS (vaidlustaja) Advokaadibüroo HEED Entsik
Ühispakkujad Green IT OÜ, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising (kolmas isik)